

10 Veszteség Okozó Tévhit a Technikai Elemzésről

Nincs bosszantóbb dolog az előítéleteknél. Eloszlatni nehéz őket, de ha szó nélkül hagyjuk őket, az majdnem olyan súlyos hiba, mint ha egyetértenénk velük. Ezért jelen cikkemben szeretnék néhány a technikai elemzésről szóló tévhitet kritikával illetni. Természetesen nem állítom, hogy minden, amit itt állítok, megcáfolhatatlanul igaz, de a személyes véleményemet a tapasztalataim miatt, és a valóban magas minőségű elméleti anyagok elolvasása után tükrözi. A félreértések elkerülése végett jelzem, hogy szó sincs arról, hogy valamennyi tévhitet felsorolok, így mindez a teljesség igénye nélkül készült. Lássuk tehát:

1. „A Technikai Elemzés a jövőben árfolyammozgásokat jósolja meg.”

A technikai elemzés a piaci pszichológiára épít, és folyamatosan figyeli az árfolyammozgásokat, trendeket, formációkat. Sok elemzésben ezután célárakat, target price-okat, és egyéb pozitív oldali kiszállási pontokat adnak meg. A felelősségteljes elemzésben nem arról van szó, hogy az elemző meg szeretné jósolni nemcsak a pontos árfolyamot, vagy akár az irányt is. Azt talán csak Nostradamus tudja. **A jó elemző azon pontokat keresi, ahol a jelenleg meglévő tendenciák alapján, a lehető legnagyobb valószínűséggel, és a szokásosnál alacsonyabb kockázattal lehet pozícióba lépni.** Lehet tudni, hogy folytatódik-e a tendencia? Nem, de nem is szükséges. A magasabb valószínűség előbb-utóbb pénzt hoz. Ha valaki mégis jósolgatni szeretne, gyakran érez majd csalódást, és sikerrel rombolja amúgy túlságosan nagyra nőtt egoját, hiszen magának korábban jósolási képességeket tulajdonított.

2. „Minél többször találjuk el a mozgás irányát, annál jobb az elemzés.”

Sokan azt gondolják, hogy a találati arány maximalizálásával lehet javítani a befektetési, spekulációs eredményeken. Így működik az emberi elme: **minél többször szeretné, hogy igaza legyen.** A valóságban szinte lehetetlen folyamatosan, vagy akár az esetek túlnyomó többségében eltalálni a helyes irányt, de nem is szükséges. Egyszerűbb, ha alkalmazzuk a „veszteséget korlátozni, bikát meglovagolni” tanácsot, azaz ha nem volt igazunk, beismerjük és lezárjuk a pozíciót (a stop-loss-ról van szó), míg ha bevált számításunk, minél szállunk ki. Ha a nyereségek átlagosan jóval magasabbak, mint a veszteségek, akkor arra sincs szükség, hogy több mint 50%-ban legyen igazunk.

3. „A Fibonacci az egyik legjobban használható eszköz.”

A technikai elemzés egyik legnagyobb misztérium a Fibonacci-számokból képzett szintek, rosszabb esetben körök, vagy más vonalak alkalmazása. A Fibonacci az 1. pontban említett jóslási igényt szolgálja ki. Az emberek többsége szeretné tudni, hogy

pontosan meddig korigál az árfolyam, vagy meddig emelkedik és érdemes kiszállni. De amellett, hogy nem lehet jósolni, a Fibonacci egy olyan – a természetben valóban gyakran előforduló – számsort alkalmaz, amelynek az árfolyamokhoz semmi köze. Hiszen nem lehet tudni. Összességében elmondható, hogy a Fibonacci a technikai elemzés ezoterikus mellékága.

4. ***„Vannak pontos vételi/eladási jelzések, amelyeket indikátorok, vagy indikátor rendszerek mutatnak.”***

Az Interneten ezerféle spam kering a biztos tippekkel, a jó befektető evolúciójának első részében túllép ezeken. Utána következik a legnagyobb csapda, amely szintén ezerféle weboldalon hirdetnek. Olyan indikátor rendszereket próbálnak eladni, bérbe adni, amelyek pontosan és rendszeresen nagy sikerrel megmondják nekünk, mikor, milyen részvényt, milyen árfolyamon vegyünk. **Mivel a piac állandóan változik, még a legnagyobb gondossággal kifejlesztett rendszerek sem lesznek képesek állandóan pénzt termelni.** De van a tévhit ellen egy meggyőzőbb érv is: ha valaki valóban rendelkezik a „Szent Grállal”, akkor miért adja el úton-útfélen másoknak, néhány száz vagy néhány ezer dollárért, ahelyett, hogy titokban tartaná, és saját maga kereskedne vele.

5. ***„A technikai elemzés minden kereskedett eszközre alkalmazható.”***

Sokan azzal hirdetik a technikai elemzés mindenhatóságát, hogy azt bármilyen piacon fel lehet használni. Tévedés. **A technikai elemzés nem mindenható, gyakran egyáltalán nem ajánlott az alkalmazása.** Mind a túlságosan illikvid, mind a nagyon likvid eszközök esetén óvatosnak kell lenni. Az első esetben azért, mert egyetlen nagyobb szereplő hirtelen piacra lépése alapvetően, és néha nagyon gyorsan formálja át a grafikonot. A második esetben pedig azért, mert olyan sokan alkalmazzák a technikai elemzést, hogy a jobb formációk hamar eltűnnek éppen azért, mert oly sokan keresik őket és lépnek pozícióba segítségükkel. Vannak esetek, amikor a fundamentális elemzéssel együtt alkalmazható jól a technikai elemzés, van amikor pedig csak az előbbire lehet építeni.

6. ***„Vannak minden piacon alkalmazható stratégiák”***

Minden piac eltér, kisebb-nagyobb mértékben a többitől, még ha a globalizált világ, és az internet le is döntötte a korlátok nagy részét. Más egy feltörekvő piac gyorsan mozgó és kevésbé likvid piaca, mint például a Dow közép és hosszútávon kifejezetten lomha piaca. **Minden piacon mások a befektetők, más preferenciákkal, szokásokkal, tapasztalatokkal, és nem utolsósorban vagyonnal.** Emiatt naivitás azt hinni, hogy egy jó módszer a BÉT-en, jól beválna az amerikai részvényt piacon, de akár Romániában is.

7. ***„Az elemzés során még azt sem kell tudni, hogy milyen részvény, egyébként instrumentum van a grafikonon, csak le kell elemezni és kész.”***

Bár valóban sok helyen tanítják ezt, nem felel meg a valóságnak. Jól tudjuk, hogy az egyes országok vagy régiók részvényt piacai erősen korrelálnak egymással, de nincs ez másképp sok szektor és alájuk tartozó ágazat esetén, ezért ezeket mindig meg kell

vizsgálni, és az esetek többségében **nem érdemes a magányos harcost választani, aki szembe megy az árral**. Ráadásul ha csak egyedi grafikonokat vizsgálunk, kihagyjuk az egyik legfontosabb eszköz, a relatív erő vizsgálatát.

8. *„A technikai elemzés áltudományos humbug.”*

Szándékosan tettem a felsorolás vége felé ezt a közkeletű tévhitet, így talán többen jutottak el idáig. A technikai elemzés hagyományai több száz éves múltra tekintenek vissza, Japánban az 1600-as évek rizs kereskedelmére, és a gyakran látott japángyertyákra, míg az Egyesült Államokban az 1800-as évek végére, majd a Dow elméletre. Azóta nemcsak széles körben elterjedt ez az elemzés fajta, hanem a számítógépek megjelenésével, tudományos szintre emelkedett a vizsgálata. **Nem szabad elfelejteni, hogy itt főként a piaci pszichológia vizsgálatán van a hangsúly**, amely a közgazdaságtanban is egyre nagyobb szerepet kap. Hol van már a Homo Economicus? (http://en.wikipedia.org/wiki/Homo_economicus)

9. *„A technikai elemzés arra épít, hogy az árakba minden információ beépült.”*

Azon befektetési oktatási célra készült szakkönyvek, amelyek egyáltalán hajlandóak megemlíteni a technikai elemzést (egyre gyakoribbak), gyakran önkényesen ebbe skatulyába teszik be az analízis ezen formáját. A különbség a megfogalmazásban rejlik. A technikai elemzés azt mondja: „Az árfolyam és forgalmi adatokban minden megtalálható, **amire szükségünk van.**” (hozzáteszem, sokszor ez sem teljesen igaz, gondoljunk itt pár hangulat-indikátorra). Nem pedig azt: „Az árfolyam és forgalmi adatokban minden **információ** megtalálható.”

10. *„Ha az ember begyakorolta a technikai elemzés minden csínját-bínját, már megy minden magától.”*

A technikai elemzés folyamatos tanulást igényel, még a legtapasztaltabb spekulánsoktól is. Ennek két oka van: a piacok folyamatosan változnak, másrészt a szakma is folyamatosan termeli ki magából az új elképzeléseket, indikátorokat, megoldásokat, amelyek szinte azonnal tovább formálják a piacokat. Nem csak a jó pap, hanem a jó elemző is holtig tanul.

+1. *„A Technikai Elemzés elsajátítása könnyű, nem kell makroelemzéssel, vállalatok fundamentális elemzésével bajlódni, és sokkal kevesebb időt is vesz igénybe ezeknél.”*

Bár így lenne, de a jó technikai elemzést **nehéz elsajátítani, még nehezebb a gyakorlatba átültetni**, és még nehezebb feldolgozni, hogy nemcsak ugyanannyi időt vesz el az ember munkájából, mint például a fundamentális elemzés, hanem még ahogy fent kiemeltem, folyamatos tanulást is igényel. Éppen azért, mert meg kell őrizni a versenyelőnyt a piac más szereplőivel szemben. Így csak azoknak ajánlható, akik szenvedélyesen művelik a technikai elemzést, és a spekuláció művészetét.